

БЕРНАЗ-ЛУКАВЕЦЬКА ОЛЕНА МИХАЙЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент*

КРЕДИТНІ КАНІКУЛИ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Інститут кредитування завжди займав центральне місце у економіці будь-якої держави. Україна не є виключенням, але ситуація яка сталося на сьогоднішній день на нашій території свідчить про те, що не всі фізичні та юридичні особи мають стабільний заробіток та можуть сплачувати кредитні платежі.

Для початку розберемося, як у зарубіжних країнах працює даний інститут. Так, якщо особі важко підтримувати регулярні кредитні платежі, її кредитор(и) можуть погодитися на короткострокову платіжну відпустку. Також боржник може попросити відпустку для оплати кредитною картою та перерви у здійсненні іпотечних платежів.

Пропущені платежі протягом цього періоду зазвичай розглядаються як заборгованість, а відсотки та витрати можуть продовжувати додаватися. Також боржник може подати заявку на «передихання», щоб його кредитори припинили телефонувати або писати йому, поки він розбирається зі своїми боргами.

Процедурно це виглядає так: боржник звертається з заявою про платіжну відпустку, але кредитор не зобов'язаний погоджуватися на це. Перерва у погашенні виплат може бути відзначена у кредитному файлі боржника та у майбутньому це може ускладнити отримання кредиту. Залежно від тривалості перерви в платежах кредитор може видати сповіщення про невиконання зобов'язань.

Наприклад в Європі, для допомоги людям, чії фінанси постраждали від коронавірусу, були введені нові правила, включно з платіжними канікулами. Однак 31 березня 2021 року заявки на платіжні канікули, пов'язані з коронавірусом, у більшості країн закрилися.

На сьогоднішній день боржник може звернутися до своїх кредиторів з проханням про неофіційну перерву у виплаті, щоб дати йому трохи часу для вирішення своїх боргів. Кожен кредитор по-різному розглядатиме цей запит і може відхилити його. Перерва в оплаті може вплинути на ваш кредитний рейтинг.

Так, у Шотландії урядовий період «мораторію» для осіб, які мають борги, триває шість місяців. Протягом цього часу кредитори не можуть вжити заходів щодо стягнення заборгованості. Однак, згідно з правилами Закону про споживчий кредит, кредитори зобов'язані все одно надсилати клієнтам листи-попередження, коли вони пропускають два платежі, навіть якщо ця перерва була узгоджена з кредитором [1].

В Америці достатньо часто використовуються іпотечні канікули. Але вони мають, як плюси, так і мінуси для боржника.

Плюси іпотечних канікул:

- зняття «тиску» з боржника на деякий час
- на деякий час у боржника буде на один обов'язок менше, про який він може турбуватися, коли обмірковує свої витрати
- при зіткненні лише з тимчасовим падінням доходу (наприклад, через народження дитини) іпотечна відпустка покриває період декретної відпустки.

Мінуси іпотечних канікул:

- хоча боржник не здійснює платежі по іпотеці, але у нього все одно набігають відсотки на залишок іпотечного кредиту
- при завершенні кредитної відпустки залишок по іпотеці та іпотечні платежі будуть вищими, ніж вони були до його початку навіть, якщо кредитор погодиться на таке тимчасове рішення – це вплине на кредитну історію боржника. Як наслідок може вплинути на здатність боржника отримати кредит у майбутньому [2].

В Україні під час введення воєнного стану була прийнята низка змін. Так, законодавець вніс відповідні зміни за допомогою прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2120-IX. Даним законом були внесені зміни до ЦК України та Закону «Про споживче кредитування». Національний банк України не став винятком та прийняв «Правила роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану», затверджені постановою правління НБУ від 25.03.2022 р. № 23 «Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп» [3; 4].

Таким чином, ми бачимо, що інститут кредитних канікул вдало працює не лише зарубіжжєм, а також успішно реалізується у нашій країні, що дає змогу відчувати громадянам певну стабільність та безпеку з боку держави під час воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Payment holiday for debt repayments. URL: <https://www.stepchange.org/debt-info/pay-off-or-reduce-debt/payment-holiday-for-debt-repayments.aspx>
2. A guide to mortgage payment holidays. URL: https://www.moneyhelper-org.uk.translate.google/en/homes/buying-a-home/a-guide-to-mortgage-payment-holidays?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=op,sc
3. Кредитні канікули під час війни: умови та хитрощі банків. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/kreditni-kanikuli-pid-chas-viyni-umovi-ta-hitroshchi-bankiv.html>
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закону України від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#n225>

Ключові слова: інститут кредитування, кредитні канікули, воєнний стан, кредитор, боржник, кредитні платежі.

Key words: credit institution, credit vacation, martial law, creditor, debtor, credit payments.